

NOTITIE

Bureau
Bleijerveld

Betreft
Reactie gemeente-eisen natuurtoets Combiplan 1 Deventer

Adres: Andringastrjitte 27
8495 JZ Aldeboarn

Contact: tel 06-40559568
web www.ruimtevooradvies.nl
mail bleijerveld@ruimtevooradvies.nl

Datum
21-06-2019 1^e versie

KvK 09135673
Bank NL45 TRIO 0338 4853 84

Behandeld door
Dhr. Marc Bleijerveld

Ter attentie van
H.A. ten Have

1. Inleiding

In 2010 heeft gemeente Deventer eisen gesteld aan de uitvoering en rapportage van natuurtoetsen. In onderhavige notitie is de quick scan in het kader van Combiplan 1 (Bureau Bleijerveld. 2018. Quick Scan Flora en Fauna Cröddendijk, Assinksteeg, Gorsselseweg & Koekoeksweg, gemeente Deventer) puntsgewijs getoetst aan de eisenlijst.

2. Toetsing eisen

- Een overzicht van de relevante (verbods)bepalingen uit de Wet Natuurbescherming;
[In bijlage I is een beknopt overzicht van de Wnb bijgevoegd.](#)
- Een beschrijving van het biotoop en de – op basis van de terrein/landschapkenmerken – te verwachten flora en fauna;
[In Hfd 2 is per deelgebied een beschrijving van het plangebied gegeven.](#)
- Een overzicht van de aanwezige actuele natuurwaarden waarbij gemotiveerd is aangegeven welke bronnen zijn geraadpleegd;
[In Hfd 5 zijn de relevante NDFF-gegevens per deelgebied beschreven.](#)
- Een toelichting en motivering welke inventarisatietechnieken (per soort) is toegepast;
[Het betreft een quick scan waarin alleen de geschiktheid van het plangebied voor flora en fauna is beoordeeld, aangevuld met waarnemingen en sporen ter plaatse. De noodzaak voor aanvullende inventarisatie volgt uit de beoordeling. Er zijn dus geen inventarisaties uitgevoerd in de strikte zin van het woord en er is geoordeeld dat aanvullende inventarisaties niet nodig zijn.](#)
- Indien uit wordt gegaan van inventarisatiedata, zijn deze data in beginsel niet ouder dan 3 jaar. Bij oudere gegevens wordt gemotiveerd waarom deze nog representatief zijn.
[In het onderzoek is bestaande data niet als basis gebruikt maar als aanvulling.](#)
- Er dient onderzocht te zijn (Natuurbeschermingswet) of er zich beschermde, Rode Lijst- soorten of anderszins beschermenswaardige planten en/of dieren in het te onderzoeken gebied bevinden. Te denken valt aan planten, broedvogels (al dan niet met jaarrond beschermde nesten zoals uilen en Gierzwaluwen), Steenmarter, Eekhoorn, Das, vleermuizen, amfibieën (bv Kamsalamander), reptielen, vissen (bv Kleine modderkruiper). Alsmede invloed op de functionaliteit van vaste rust- en verblijfplaatsen;
[De verschillende deelgebieden zijn bezocht en onderzocht op aanwezigheid en/of geschiktheid voor bedreigde of beschermde soorten.](#)
- De natuurtoets bevat een beschrijving van de effecten en of wordt voldaan aan de relevante wettelijke criteria en of mitigerende dan wel compenserende maatregelen noodzakelijk zijn;

In de behandeling van de onderzoeksresultaten (Hfd 6) en de conclusies (Hfd 7) zijn de mogelijke effecten op beschermde soorten beschreven en de manier waarop die effecten zijn te voorkomen.

- Veldbezoeken dienen in het juiste seizoen gedaan te worden. Globaal gezien loopt dat seizoen vanaf 1 april (vroegbloeiende planten) tot eind september (nazomerronde vleermuizen). Bij onderzoek aan vleermuizen dient het vleermuizenprotocol van LE&I (LNV) aangehouden te worden. Indien vleermuizen en/of uilen onderzocht moeten worden zijn avond/nachtbezoeken noodzakelijk. [Er hebben geen veldbezoeken ter inventarisatie van flora of fauna plaatsgevonden omdat het een quick scan betreft.](#)
- Het veldbezoek is onderbouwd met kaartmateriaal waarop exact is weergegeven wat waar is waargenomen en welk (deel)gebied is onderzocht; [In de rapportage zijn relevante kaarten en fotomateriaal opgenomen.](#)
- Bomen met een $\varnothing \geq 50$ cm of een omtrek van ≥ 70 cm dienen gecheckt te worden op potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen. [Dergelijke bomen zijn niet in de verschillende deelgebieden aanwezig.](#)
- Benoemen en bespreken relatie met Natura-2000 gebieden, Natuur Netwerk Overijssel (EHS) etc. [In Hfd 4 is dit thema behandeld.](#)
- Er dient een berekening gemaakt te worden (programma Aerius) over ammoniakemissie indien de activiteit in een N2000 gebied ligt of binnen een afstand van 1000 meter tot een N2000 gebied. In het geval van stookinstallaties, transport en/of agrarische bedrijvigheid zal er altijd een berekening toegevoegd moeten worden. Vraag bij de Provincie Overijssel na hoe het precies zit. [Een Aeriusberekening viel buiten het kader van de quick scan.](#)
- Bij advisering over toekomstige indeling terrein, beheer etc. rekening houden met te sparen streekeigen beplanting (bv oude bosflora) en oude bomen, maaitijden, broedseizoen vogels, te behouden muurflora, aanbrengen nestelgelegenheden voor uilen, Huismus en Gierzwaluw, opheffen knelpunten in lokale ecologische infrastructuur, behoud natuurlijke corridors, aanleggen houtwallen, poelen etc; [Met betrekking tot het landschapsplan zijn aanbevelingen gedaan om ecologische meerwaarde te creëren. Dit is een aparte notitie gerapporteerd.](#)
- Facultatief te inventariseren indicatorsoorten:
 - ❖ Kwel: o.a. Beekpunge, Holpijp, Lidsteng, Veldrus, Waterviolier.
 - ❖ Oude bossen: o.a. Adelaarsvaren, Eikvaren, Bosanemoon, Dalkruid, Gewone
 - ❖ salomonszegel, Lelietje der Dalen, Groot heksenkruid, Muskuskruid. Heischraal, droog etc.: o.a. Zandblauwtje, Muizenoor, Hondsviooltje, Mannetjesereprijs, Struikheide, Stekelbrem, Gewone brem, Hemelsleutel.
 - ❖ Heischraal, vochtig etc.: o.a. Blauwe knoop, Blauwe zegge, Tormentil, Dopheide. Stroomdalplanten: o.a. Cipreswolfsmelk, Sikkelklaver, Geoorde zuring, Tripmadam,
 - ❖ Brede ereprijs.
 - ❖ Dotterbloemhooilanden: o.a. Echte koekoeksbloem, Moeras-vergeet-me-nietje, Kale
 - ❖ jonker, Waterkruiskruid, Grote ratelaar.
 - ❖ Glanshaverhooilanden: o.a. Wilde peen, Wilde cichorei, Echt knoopkruid, Wilde
 - ❖ pastinaak, Gele morgenster.
 - ❖ Stinzenplanten: o.a. Bostulp, Gevlekte aronskelk, Italiaanse aronskelk, Holwortel,
 - ❖ Vingerhelmbloem, Wilde akelei, Wilde hyacint, Winterakoniet, Bosgeelster. [De verschillende deelgebieden hadden betrekking op merendeels verharde erven. Natuurlijke plantengemeenschappen waren hier niet aan de orde.](#)

Memo

Datum : 9 maart 2010 (*hierna telkens geactualiseerd t/m 19 maart 2019*)

: Erik Lam, team Beleid

Onderwerp : Aspecten met betrekking tot het laten doen van een Natuurtoets.
Beleidsadvies Ecologie 2011: 14

Deze lijst geeft weer waar een Natuurtoets voor wat betreft de gemeente Deventer aan moet voldoen. Hierover is op 6 juli 2011 door de gemeenteraad een besluit genomen. Dit besluit én enkele praktische tips zijn in onderstaand overzicht bij elkaar gezet.

- Een overzicht van de relevante (verbods)bepalingen uit de Wet Natuurbescherming;
- Een beschrijving van het biotoop en de – op basis van de terrein/landschapskenmerken- te verwachten flora en fauna;
- Een overzicht van de aanwezige actuele natuurwaarden waarbij gemotiveerd is aangegeven welke bronnen zijn geraadpleegd;
- Een toelichting en motivering welke inventarisatietechnieken (per soort) is toegepast;
- Indien uit wordt gegaan van inventarisatiedata, zijn deze data in beginsel niet ouder dan 3 jaar. Bij oudere gegevens wordt gemotiveerd waarom deze nog representatief zijn.
- Er dient onderzocht te zijn (Natuurbeschermingswet) of er zich beschermde, Rode Lijstsoorten of anderszins beschermenswaardige planten en/of dieren in het te onderzoeken gebied bevinden. Te denken valt aan planten, broedvogels (al dan niet met jaarrond beschermde nesten zoals uilen en Gierzwaluwen), Steenmarter, Eekhoorn, Das, vleermuizen, amfibieën (bv Kamsalamander), reptielen, vissen (bv Kleine modderkruiper). Alsmede invloed op de functionaliteit van vaste rust- en verblijfplaatsen;
- De natuurtoets bevat een beschrijving van de effecten en of wordt voldaan aan de relevante wettelijke criteria en of mitigerende dan wel compenserende maatregelen noodzakelijk zijn;
- Veldbezoeken dienen in het juiste seizoen gedaan te worden. Globaal gezien loopt dat seizoen vanaf 1 april (vroegbloeiende planten) tot eind september (nazomerronde vleermuizen). Bij onderzoek aan vleermuizen dient het vleermuizenprotocol van LE&I (LNV) aangehouden te worden. Indien vleermuizen en/of uilen onderzocht moeten worden zijn avond/nachtbezoeken noodzakelijk.
- Het veldbezoek is onderbouwd met kaartmateriaal waarop exact is weergegeven wat waar is waargenomen en welk (deel)gebied is onderzocht;
- Bomen met een $\varnothing \geq 50$ cm of een omtrek van ≥ 70 cm dienen gecheckt te worden op potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen.
- Benoemen en bespreken relatie met Natura-2000 gebieden, Natuur Netwerk Overijssel (EHS) etc.
- Er dient een berekening gemaakt te worden (programma Aeries) over ammoniakemissie indien de activiteit in een N2000 gebied ligt of binnen een afstand van 1000 meter tot een N2000 gebied. In het geval van stookinstallaties, transport en/of agrarische bedrijvigheid zal er altijd een berekening toegevoegd moeten worden. Vraag bij de Provincie Overijssel na hoe het precies zit.
- Bij advisering over toekomstige indeling terrein, beheer etc. rekening houden met te sparen streekeigen beplanting (bv oude bosflora) en oude bomen, maaitijden, broedseizoen vogels, te behouden muurflora, aanbrengen nestelgelegenheden voor uilen, Huismus en Gierzwaluw, opheffen knelpunten in lokale ecologische infrastructuur, behoud natuurlijke corridors, aanleggen houtwallen, poelen etc;
- Facultatief te inventariseren indicatorsoorten:
 - Kwel: o.a. Beekpunge, Holpijp, Lidsteng, Veldrus, Waterviolier.
 - Oude bossen: o.a. Adelaarsvaren, Eikvaren, Bosanemoon, Dalkruid, Gewone salomonszegel, Lelietje der Dalen, Groot heksenkruid, Muskuskruid.

Heischraal, droog etc.: o.a. Zandblauwtje, Muizenoor, Hondsviooltje, Mannetjesereprijs, Struikheide, Stekelbrem, Gewone brem, Hemelsleutel.
Heischraal, vochtig etc.: o.a. Blauwe knoop, Blauwe zegge, Tormentil, Dopheide.
Stroomdalplanten: o.a. Cipreswolfsmelk, Sikkelklaver, Geoorde zuring, Tripmadam, Brede ereprijs.
Dotterbloemhooilanden: o.a. Echte koekoeksbloem, Moeras-vergeet-me-nietje, Kale jonker, Waterkruiskruid, Grote ratelaar.
Glanshaverhooilanden: o.a. Wilde peen, Wilde cichorei, Echt knoopkruid, Wilde pastinaak, Gele morgenster.
Stinzenplanten: o.a. Bostulp, Gevlekte aronskelk, Italiaanse aronskelk, Holwortel, Vingerhelmbloem, Wilde akelei, Wilde hyacint, Winterakoniet, Bosgeelster.

Op grond van kennis en ervaring kan van bovenstaande afgeweken worden indien dat in de rapportage nauwkeurig gemotiveerd wordt.

De volgende bronnen kunnen van belang zijn:

- Ecologische gegevens in onze eigen Ecologische Bibliografie (800 titels over Deventer). Hiervan is een lijst beschikbaar en de titels zijn digitaal leverbaar.;
- Nederlandse Databank Flora en Fauna (NDFD). Hierin zijn onze belangrijkste onderzoeken en natuurtoetsen ondergebracht.
- Waarneming.nl;
- Klemann *et al* 1996. Flora en fauna van Zuid- en Midden-Salland. Afdeling landelijk gebied, Bureau natuur en landschap, Provincie Overijssel;
- Douma, M., C.P.M. Zoon & A.D. Bode. 2011. De Zoogdieren van Overijssel, leefwijze en verspreiding in de periode 1970-2010.
- Digitale (recente) zoogdierenatlas Overijssel www.zoogdierenatlas.nl/Provincies/Overijssel ;
- Van Maanen & Hoksberg 2008. Samenleven met een vreemde snuiter in Deventer http://www.landschapoverijssel.nl/upload/downloads/Steenmarterbeheerplan%20Deventer_EcoGroen_juli%202008.pdf (steenmarterproblematiek met verspreidingskaarten);
- Huismussenkaart van Deventer (en de dorpen) <https://kaarten.deventer.nl/mussenkaart>
- Spikmans, F. & J. Janse. 2012. De Kamsalamander in de gemeente Deventer. Actuele verspreiding en maatregelen voor behoud en verbetering van zijn leefgebied. RAVON. 104 p. (incl. verspreidingskaarten);
- Schiphouwer *et al* 2016. De Vissen van Overijssel (incl. verspreidingskaarten);
- Flora-onderzoekingen in de bermen, de oevers, Deventer gebied te westen van de IJssel, houtwallen en bosjes, vleermuisonderzoekingen etc.
- Bouwman *et al* 2008. Een actualisatie van de verspreiding van de Nederlandse libellen. Brachytron 11(2):103-198. Nederlandse Vereniging van Libellenstudie;
- Libellenwerkgroep Overijssel 2005. Libellen in Overijssel; voorlopige verspreidingskaarten (1995-2003);
- Spitzen *et al* 2007. Atlas reptielen en amfibieën Gelderland. 1985-2005. Stichting RAVON Nijmegen (ivm zuidgrens gemeente Deventer);
- Diverse verspreidingsatlassen uit de serie "Fauna van Nederland". Zoals: Amfibieën en reptielen (2010), Vlinders, Sprinkhanen etc;
- Provincie Overijssel 2000 (concept). Atlas van de flora van Overijssel;
- Lam, E. 2013. Natuur in Deventer. Boek over de natuur in Deventer (inmiddels alleen nog antiquarisch te verkrijgen of als pdf op website gemeente Deventer te zien).

Deze bronnen zullen bij de meeste groene adviesbureaus (zie <http://www.netwerkgroenebureaus.nl>) in de kast staan. Op afspraak zijn ze bij Erik Lam in te zien.

De gegevens voor onderzoek ten behoeve van de gemeente Deventer dienen aangeleverd te worden bij de NDFD. Hierover kan contact opgenomen worden met de Helpdesk van de NDFD helpdesk@natuurloket.nl

Vanaf 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming ingegaan. Een aantal zaken zijn behoorlijk veranderd waaronder de beschermde status van veel soorten. Voor een aantal bijzondere plantensoorten heeft de gemeente Deventer (zoals een operationele lijst van 25 in Deventer beschermde plantensoorten; Besluit B&W dd. 19 maart 2019) besloten dat daar voor haar eigen projecten extra aandacht aan besteed blijft worden. Deze soorten moeten in de natuurtoets meegenomen worden. Deze lijst kan bij Erik Lam opgevraagd worden.